

Vid faderns död var modern i ~~g~~rossess och födde strax efter det femte barnet. Samtidigt födde även den rika bergsmanfrun också ett barn. Så fort torparhustrun ~~xxx~~ hämtat sig tillräckligt från barnsängen blev det att börja arbeta nere hos bergsmannen, lämnande det nyligen födda barnet i de övriga minderåriga barnens vård. Men därmed var icke hennes trälaroll fullgjord. Nu fick hon på grund av bergsmans fruns klenhet amma hennes barn som en del i hennes arbetsåliggande vid gården. Följden blev att hennes eget barn blev undernärld och dog elva månader gammal.

Belysande för torparfamiljens fattigdom och den burgne bergsmannens, vad man rätt-
erligen bör kalla, ~~my~~ hårdhjärtenhet, kan följande tjäna, som bevis. Som avlöning hade hon bl. a. rätt till vissa skålpund spannmål. En dag fick hon hämta detta nere hos bergs-
mannen på gården, vilken själv ombesörjde utvägning och utlämning. Bergsmannen fyllde spannmålsmåttet till brädden, tog sedan en brädlapp och strök av ev. råge. ~~Därefter fick~~
Men det var icke alltid bergsmannen hade tillräckligt med spannmål hemma och då fick torparn ~~ell.~~ torparhustrun en lapp från bergsmannen och därefter gå den långa vägen till Nora och hos vederbörande ~~spannmåls~~ därstades på vilken rekvisitionen var utställd, häm-
ta sina skålpund, som i regel belöpte sig till 20 skålpunds vikt. Efter det hon ~~ell.~~ han ~~hämtat~~ fått sitt utvägt, var det att ta säcken på ryggen och gå samma väg tillbaka för att slutligen få det malt i Öskevisks kvarnen. Bröderna mins mycket väl moderns uppre-
pade vandringar till och från Nora med spannmålssäcken på ryggen.

Så fort pojkarna blivit så pass vuxna, blev det att arbeta nere vid gården, som vall-
pojke ~~ell.~~ något annat. Deras avlöning kunde vara 25 öre om dagen i de fall ~~att~~ icke de-
ras arbete också räknades in i torparrendets skyldigheter.

Övriga förhållanden:

Vad det beträffar de dagliga levnadsförhållandena, bestod ~~den~~parens kosthusäll av
potatis, som man fick på torpet, kål och rovor, ~~xxx~~ ^{et} Sovel till denna kost var i bästa
fall sill eljest saltat potatisvatten i vilken man doppade potatisen ~~ell.~~ kål kokt i
saltat vatten och kryddat med peppar. Och dessutom av ~~xxx~~ osockrad lingonsylt, ty ligg-
on fanns det gott om i skogen. Mjölk var däremot en lyxvara, åtråvärd men sällsynt sak
på deras bord.

Bränsleproblemet var ganska svårlöst fråga för torparen. ~~Skogen~~ Ordentlig skogsved

kom naturligtvis inte ifråga, utan fick torparen och hans familj samla ihop ris och dylikt efter skogsavverkning. Torparstugorna voro ~~yttern~~ i ett ytterst bristfälligt skick i hygieniskt avseende, och risbränslet brann alltför fort för att kunna ge en mera varaktig värme om man tar i betraktande, att trots intensiv eldning på kvällen, stora istappar hängde i takspringorna på morgonen.

Barnantalet pr torparfamilj uppgick, vad det avser torparna under Siggebohyttan till 5 och 6 barn. Och här gälde fattigdomens beständiga regel, att så fort de kunde kunde börja hjälpa till med familjens försörjning.